

RIJKS MUSEUM

Amsterdam, 8 juni 2020

Beste kunstliefhebber,

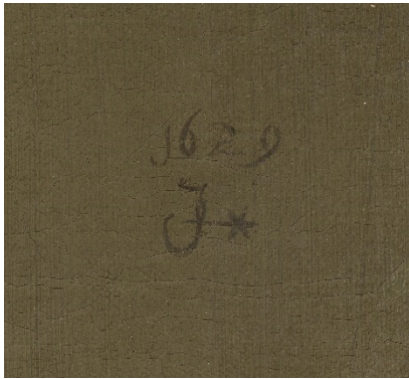
Er zijn heel veel kunstwerken in de collectie van het Rijksmuseum, die ik in een top 3 zou kunnen zetten en het is moeilijk kiezen. Ik hoop dat ik nog meer van dit soort berichten mag schrijven, want dan kan ik veel favorieten kwijt. Het Rijksmuseum heeft twee schilderijen van Judith Leyster, een van de weinige vrouwen die in de 17de eeuw faam hebben gemaakt als professioneel schilder. Judith schapte het tot meester-schilder én werd in 1633 toegelaten tot het Sint-Lucasgilde, een waar mannenbolwerk. Ze schilderde in de stijl van Frans Hals en vermoed wordt dat ze ook een tijdje zijn leerling is geweest.

Als student kunstgeschiedenis was ik gefascineerd door een zelfportret van haar uit 1630. Op het schilderij is een vrolijke vrouw te zien, die de toeschouwer aankijkt terwijl ze een genrestuk schildert. Ze is dan pas 21 jaar oud. Afgelopen januari heb ik dit portret voor het eerst van mijn leven in het echt gezien in de National Gallery of Art in Washington en ik vond het adembenemend. Ze werkt op het schilderij aan een voorstelling van een vrolijke vioolspeler. Een van de schilderijen in het Rijksmuseum heeft als titel De serenade, en dateert uit 1629. Ook hier zien we een muzikant, een fraai uitgedoste jongeman die luit speelt.

RIJKS MUSEUM

Het andere schilderij heeft als titel De vrolijke drinker en dateert ook uit 1629. Een lachende man houdt een kruik met deksel omhoog, waar vast drank in heeft gezeten. Op de tafel voor hem staat een vuurtestje en ligt een pijp en tabak. Beide schilderijen zijn zelfbewust met een J en een sterretje gesigneerd. Het werk van Judith is typisch voor wat er in de 17de eeuw aan genre schilderkunst wordt geproduceerd, maar persoonlijk vindt ik dat zij zich wel onderscheidt van vele van haar mannelijke collega schilders.

Ze trouwde in 1636 met Jan Miense Molenaar, die ook schilder was. Algemeen wordt nu gevonden dat Judith verdienstelijker schilderde dan haar man. Samen kregen ze vijf kinderen en helaas heeft dat haar waarschijnlijk belemmerd in haar carrière, want heel veel heeft ze niet meer geschilderd na 1636. Ze heeft in ieder geval niet meer onder haar eigen naam geschilderd. Verondersteld wordt, dat ze in het atelier van haar echtgenoot heeft geschilderd. Judith was hetzelfde lot beschoren als veel van haar vrouwelijke collega's; het is eeuwenlang toegeschreven aan mannelijke collega's, in het geval van Judith aan het werk van Frans Hals. Gelukkig heeft ze inmiddels weer haar plek heroverd in de kunstgeschiedenis. In 2009 en 2010 waren, ter gelegenheid van haar 400ste geboortedag, tentoonstellingen van haar werk te zien in Washington en in Haarlem.

Hartelijke groet,

Cecile van der Harten

Vanwege de coronacrisis zitten veel mensen noodgedwongen thuis. Daarom sturen we u elke week een brief van een medewerker, die een persoonlijk verhaal vertelt over een van de schatten van het Rijksmuseum. Wilt u graag een reactie geven op het verhaal? Of vindt u het leuk om contact te hebben met een van de medewerkers om nog verder te praten of te schrijven over kunst of andere zaken, dan kunt u uw telefoonnummer, mail of postadres doorgeven aan de telefonisten van het Rijksmuseum:

Door uw naam en telefoonnummer door te bellen op tel. 020-6747000, bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 8.30-17.30 uur.

Door een brief te schrijven met uw adres naar Het Rijksmuseum, Hobbemastraat 20, 1071 ZC Amsterdam

Door te mailen naar Telefonisten@rijksmuseum.nl